

Anti-Copyright

**SOUTHEAST ASIAN
ANARCHIST LIBRARY**

คุณเป็นนักอนาธิปไตยหรือเปล่า คำตอบอาจทำให้คุณตกใจ!

David Graeber

David Graeber
คุณเป็นนักอนาธิปไตยหรือเปล่า คำตอบอาจทำให้คุณตกใจ!
2006

Retrieved on 2021-03-09 from
<https://theanarchistlibrary.org/library/david-graeber-are-you-an-an>
Anonymously translated and submitted.

sea.theanarchistlibrary.org

2006

Contents

ถ้ามีคนกำลังเข้าแถวเพื่อขึ้นรถบัส คุณจะรอให้ถึงคิวของคุณและไม่ผลักคนอื่นให้หลีกไปถึงแม้ว่าคุณเป็นสมาชิกของชมรมหรือทีมกีฬาหรือองค์กรอาสาสมัครอะไรอื่น ๆ

 ที่การตัดสินใจไม่ได้มาจากผู้นำคนเดียวแต่มาจากความยินยอมของส่วนรวมหรือเปล่า?

คุณเชื่อหรือไม่ว่านักการเมืองส่วนใหญ่เป็นพวกเห็นแก่ตัวที่ไม่ได้สนใจผลประโยชน์ของส่วนรวม

 คุณเชื่อหรือไม่ว่าเราอยู่ในระบบเศรษฐกิจที่โง่เขลาและไม่ยุติธรรม? 4

คุณเชื่อเรื่องที่คุณสอนลูก (หรือที่พ่อแม่คุณสอนคุณ) จริง ๆ หรือเปล่า? . . . 5

คุณเชื่อหรือไม่ว่ามนุษย์ฉ้อฉลและชั่วร้ายโดยเนื้อแท้ หรือว่าคนบางกลุ่ม (ผู้หญิง คนผิวสี คนธรรมดาที่ไม่ได้ร่ำรวยหรือมีการศึกษาสูง) เป็นพวกด้อยกว่า และสมควรถูกผู้ที่ดีกว่าปกครอง? 5

คุณกำลังเป็นนักอานธิปไตย ทำนองเดียวกันกับทุก ๆ ครั้งที่คุณแบ่งปันอะไรบางอย่างกับเพื่อน หรือตัดสินใจร่วมกันว่าใครจะล้างจาน หรือทำอะไรก็ตามโดยคำนึงถึงความยุติธรรม

ณ จุดนี้ คุณอาจคิดว่าทั้งหมดนี้คงเป็นเรื่องดีสำหรับคนกลุ่มเล็ก ๆ ที่จะอยู่ร่วมกัน แต่การจัดการเมืองหรือประเทศเป็นคนละเรื่อง และแน่นอนว่าเรื่องนี้ก็มีประเด็น ถึงแม้ว่าเราจะกระจายอำนาจ อย่างมากที่สุดที่เราทำได้ ก็ยังมีสิ่งต่าง ๆ จำนวนมากที่จะต้องทำการประสานงานเชื่อมต่อกัน ตั้งแต่การควบคุมทางรถไฟไปจนถึงตัดสินใจเส้นทางการวิจัยทางแพทย์ แต่เพียงแค่ว่าอะไรบางอย่างซับซ้อน มันก็แค่จะซับซ้อนกว่าเท่านั้น เอาเข้าจริงแล้วนักอานธิปไตยมีไอเดียและภาพวาดมากมายว่าสังคมที่ซับซ้อน แต่ถ้าจะให้อธิบายก็คงไปไกลเกินขอบเขตของบทความแนะนำเล็กน้อย อย่างนี้ คงมากพอถ้าจะพูดอย่างแรกว่า คนจำนวนมากได้ใช้เวลาผ่านมาแล้วเพื่อสร้างโมเดลว่าสังคมที่เป็นประชาธิปไตยและสมบูรณ์จริง ๆ จะทำงานอย่างไร แต่อย่างที่สองซึ่งสำคัญไม่น้อยกว่ากัน ก็คือว่าไม่มีนักอานธิปไตยคนไหนที่อ้างว่าตัวเองมี เพราะอะไรซะ เราก็ไม่ควรพยายามเอาแบบแผนอะไรที่สร้างไว้ล่วงหน้ามาบังคับสังคมอยู่แล้ว ความจริงก็คือ มีความเป็นไปได้สูงที่เราไม่สามารถจินตนาการปัญหาได้ถึงครึ่งหนึ่งของการสร้างสังคมที่เป็น ๆ ด้วยซ้ำ อย่างไรก็ตาม เราเชื่อมั่นว่า ความชาญฉลาดของมนุษย์จะสามารถก้าวข้ามปัญหาเช่นนี้ได้เสมอ ตราบใดที่มันอยู่ในหลักการพื้นฐานของเรา—ซึ่งในที่สุดแล้วก็คือหลักการพื้นฐานของความเป็นมนุษย์

มีความเป็นไปได้สูงที่คุณจะเคยได้ยินมาบ้างว่าพวกนักอานธิปไตยเป็นใครและพวกเขาเชื่ออะไร มีความเป็นไปได้สูงที่แทบทุกอย่างที่คุณเคยได้ยินนั้นเป็นเรื่องไร้สาระ คนจำนวนมากเชื่อว่านักอานธิปไตย ความยุ่งเหยิง และการทำลายล้าง ว่าพวกเขาต่อต้านระเบียบและการจัดการทุก ๆ รูปแบบ หรือมักก็เป็นพวกสุนิยม (nihilists) ที่ต้องการแค่ระเบิดทุก ๆ อย่าง ทั้งแต่ความจริงไม่ใช่อย่างนั้นเลยสักนิด นักอานธิปไตยเป็นเพียงแค่ผู้คนที่เชื่อว่ามนุษย์สามารถวางตนได้อย่าง มั่นเป็นแนวคิดที่เรียบง่ายมาก แต่ก็ก็เป็นแนวคิดที่คนรวยและผู้มีอำนาจมองว่าสุดแสนจะอันตรายมาตลอด

ถ้าจะเอาอย่างง่าย ๆ ที่สุดแล้ว ความเชื่อของนักอานธิปไตยมาจากข้อสมมติพื้นฐานแค่สองข้อ ข้อแรกคือในสถานการณ์ปกติ มนุษย์ทำตัวมีเหตุผลและเคารพซึ่งกันและกันได้มากที่สุดเท่าที่ทำได้ และพวกเขาสามารถจัดการตัวเองได้โดยไม่ต้องมีใครมาสั่งว่าต้องทำอะไร ข้อสองคืออำนาจนำไปสู่ความ ในที่สุดแล้ว อานธิปไตยเป็นแค่ความกล้าที่จะเอาหลักการง่าย ๆ ของความเคารพพื้นฐานที่เราใช้กันอยู่ทุกวัน แล้วพามันไปสู่อุปสรรค นี้อาจฟังดูประหลาด แต่ในหลาย ๆ วิถีคุณน่าจะเห็นนักอานธิปไตยอยู่แล้ว— ก็แค่คุณยังไม่รู้ตัวเท่านั้นเอง

เรามาเริ่มกันด้วยตัวอย่างจากชีวิตประจำวัน

ถ้ามีคนกำลังเข้าแถวเพื่อขึ้นรถบัส คุณจะรอให้ถึงคิวของคุณและไม่ผลักคนอื่นให้ลึกลงไปถึงแม้ว่าจะไม่มีตำรวจอยู่

ถ้าคุณตอบว่า “ใช่” คุณกำลังทำตัวเหมือนนักอานธิปไตยแล้ว! หลักการพื้นฐานที่สุดของนักอานธิปไตยคือ ความเชื่อที่ว่ามนุษย์ไม่จำเป็นต้องถูกคุกคามด้วยการดำเนินคดีอะไรเพื่อที่จะสร้างความเข้าใจที่มีเหตุผลซึ่งกัน หรือที่จะให้เกียรติและความเคารพกับคนอื่น ๆ

ทุก ๆ คนเชื่อกันทั้งนั้นว่าตัวเองสามารถทำตัวมีเหตุผลได้ การที่คนคนหนึ่งจะคิดว่ากฎหมายและตำรวจเป็น เป็นเพราะเขาเชื่อว่าคนอื่นทำตัวแบบเดียวกันไม่ได้ แต่ถ้าคุณคิดดี ๆ แล้ว คนอื่น ๆ เหล่านี้ไม่ได้รู้สึกอย่างเดียวกับคุณหรือ? นักอานธิปไตยเสนอว่า พฤติกรรมต่อต้านสังคมแทบทั้งหมดที่ทำได้ ตำรวจ คุณ และรัฐบาลมาควบคุมชีวิต ล้วนมาจากปัญหาความเหลื่อมล้ำเชิงโครงสร้างและความยุติธรรมที่เ ตำรวจ คุณ และรัฐบาลเหล่านั้นเองทั้งสิ้น มันเป็นวงจรอุบาทว์อันหนึ่ง ถ้าผู้คนเคยชินกับการถูกทำเสมือนว่า พวกเขาที่ย่อมที่จะรู้สึกโกรธแค้นหมดหวัง หรือแม้แต่รุนแรง—ซึ่งแน่นอนว่ามันจะกลายเป็นข้ออ้างให้ผู้มีอ เมื่อใดก็ตามที่พวกเขาารู้สึกว่าความคิดเห็นของเขามีค่าไม่ต่างจากคนอื่น ๆ เขามักจะแสดงความเข้าอกเข้าใจ พุดอย่างสั้น ๆ ก็คือ: นักอานธิปไตยเชื่อว่าอำนาจนั้นแหละ และผลกระทบของอำนาจ ที่ทำให้ผู้คนโง่เขลาและไร้ความรับผิดชอบ

คุณเป็นสมาชิกของชมรมหรือทีมกีฬาหรือองค์กรอาสาสมัครอะไรอื่น ๆ

ที่การตัดสินใจไม่ได้มาจากผู้นำคนเดียวแต่มาจากความยินยอมของส่วนรวมหรือ

ถ้าคุณตอบ “ใช่” แปลว่าคุณกำลังอยู่ในองค์กรที่ดำเนินการโดยใช้หลักการแบบอานธิปไตย! หลักการพื้นฐานอีกอย่างของอานธิปไตยคือการรวมตัวกันอย่างสมัครใจ นี่เป็นแค่การนำหลักการประชาธิปไตย แต่ความแตกต่างคือนักอานธิปไตยเชื่อว่ามันควรเป็นไปได้ที่เราจะมีสังคมที่ทุก ๆ

การจัดการโดยหลักการเช่นนี้ ทุก ๆ กลุ่มดำเนินการจากความยินยอมของสมาชิก ซึ่งแปลว่าการจัดการแบบแนวตั้งอย่างในกองทัพ ระบบราชการ หรือบริษัทใหญ่ ที่มีสายงานบังคับบัญชาชัดเจน จะกลายเป็นสิ่งไม่จำเป็น คุณอาจไม่เชื่อมั่นว่ามันเป็นไปได้ หรือคุณอาจเชื่อ แต่ทุก ๆ ครั้งที่คุณสร้างข้อตกลงโดยใช้ฉันทามติแทนที่จะใช้การขู่เข็ญ ทุก ๆ ครั้งที่คุณตกลงอย่างยินยอมกับคนอื่นก็สร้างความเข้าใจร่วมกัน หรือสร้างข้อประนีประนอมโดยการเคารพเอาสถานะหรือความต้องการของอีกคนม คุณก็กำลังทำตัวแบบนักอนาธิปไตยแล้ว—ต่อให้คุณจะไม่รู้ตัวก็ตาม

อนาธิปไตยเป็นเพียงสิ่งทุกอย่าง คนทำเมื่อมีเสรีภาพที่จะเลือก และเมื่อกำลังตกลงเจรจากับคนอื่น ๆ ที่มีเสรีภาพเท่า ๆ กัน—ซึ่งแปลว่ารู้สึกถึงความรับผิดชอบต่อกันและกันที่ตามมา นำไปสู่ประเด็นสำคัญอีกข้อว่า: ถึงแม้ผู้คนจะสามารถทำตัวอย่างมีเหตุผลและเห็นอกเห็นใจผู้อื่นเวลาที่พวกเขาทำ แต่โดยธรรมชาติมนุษย์เราไม่สามารถเชื่อถือให้พวกเขาทำเช่นเดียวกันเวลาที่มีอำนาจเหนือคนอื่นได้ หากเราเอาอำนาจให้ใครก็ตามแล้ว แทนเป็นไปไม่ได้เลยที่เขาจะไม่ใช้มันอย่างผิด ๆ ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

คุณเชื่อหรือไม่ว่านักการเมืองส่วนใหญ่เป็นพวกเห็นแก่ตัวที่ไม่ได้สนใจผลประโยชน์คุณเชื่อหรือไม่ว่าเราอยู่ในระบบเศรษฐกิจที่โง่เขลาและไม่ยุติธรรม?

ถ้าคุณตอบ “ใช่” คุณกำลังเชื่อในข้อวิจารณ์ของนักอนาธิปไตยต่อสังคมปัจจุบัน—อย่างน้อยก็ในเคา์โครงกว้าง ๆ นักอนาธิปไตยเชื่อว่าอำนาจนำไปสู่ความฉ้อฉล และใครก็ตามที่ใช้ชีวิตทั้งชีวิตนักอนาธิปไตยเชื่อว่าระบบเศรษฐกิจของเราในปัจจุบันเป็นระบบที่ไร้รางวัลแก่คนที่เห็นแก่ตัวและทุจริตมาคนจำนวนมากเชื่อเช่นนั้น แตกต่างกันแค่คนส่วนใหญ่ไม่เชื่อว่าเราสามารถทำอะไรเพื่อแก้ปัญหานี้ได้ หรือไม่เห็นนั้น—และสุนัขรับใช้ของผู้มีอำนาจเป็นผู้ที่ยืนกรานอย่างมากที่สุด—อะไรก็ตามที่เราทำได้ก็จะทำให้ปัญหาแย่ลงกว่าเดิม

แต่จะเป็นอย่างไรถ้ามันไม่จริง? และเรามีสาเหตุอะไรให้เชื่อว่ามันเป็นอย่างนั้น? ในทุกที่ที่เราสามารถทดลองได้ เราพบว่าคำพยากรณ์ทั้งหลายเกี่ยวกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นถ้าไม่มีรัฐหรือทุนนิยมล้วนถูกพิสูจน์ว่าไม่เป็นจริงทั้งสิ้นในปัจจุบันนี้ก็มีหลาย ๆ ที่ทั่วโลกที่ผู้คนกำลังใช้ชีวิตอยู่นอกการควบคุมของรัฐบาล พวกเขาไม่ได้ฆ่าฟันกันหมด โดยส่วนใหญ่แล้วพวกเขาก็แค่ใช้ชีวิตแต่ละวันเหมือนคนอื่น ๆ แน่นอนว่าในสังคมเมืองที่ซับซ้อนและเต็มไปด้วยเทคโนโลยีมันอาจจะยากกว่า: แต่เทคโนโลยีก็สามารถทำให้ปัญหาพวกนี้แก้ได้ง่ายขึ้นเหมือนกัน ยิ่งกว่านั้นแล้วเรายังไม่ได้เริ่มคิดด้วยซ้ำว่าชีวิตเราจะเป็นอย่างไรถ้าเราสามารถควบคุมเทคโนโลยีให้ตอบสนองความต้องการ เราจะต้องทำงานก็ชั่วโมงกันแน่ เพื่อรักษาสังคมให้ดำรงอยู่—ถ้าเราล้มเลิกอาชีพที่ไร้ประโยชน์หรือเป็นไปไม่ว่าจะคนขายของบนโทรศัพท์ นักกฎหมาย การ์ดคุมนักโทษ นักวิเคราะห์การเงิน นักประชาสัมพันธ์ ข้าราชการหรือนักการเมือง และย้ายเอานักวิทยาศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญออกจากการวิจัยอาวุธ มาวิจัยเครื่องจักรให้ทำงานที่อันตรายหรือนำราคาของยาและการชดเชยเมืองหรือล้างห้องน้ำ และแจกจ่ายงานที่เหลือให้ทุก ๆ คนอย่างเท่าเทียม? ห้าชั่วโมงต่อวัน? สี่? สาม? สอง? ไม่มีใครรู้เพราะไม่มีใครถามคำถามแบบนี้ด้วยซ้ำ นักอนาธิปไตยคิดว่าคำถามแบบนี้แหละที่เราควรถาม

คุณเชื่อเรื่องที่คุณสอนลูก (หรือที่พ่อแม่คุณสอนคุณ) จริง ๆ หรือเปล่า?

“มันไม่สำคัญว่าใครเป็นคนเริ่ม” “ความผิดสองครั้งไม่ได้ทำให้ลูก” “จงแก้ปัญหาก็เธอเป็นคนก่อ” “เท่ากับคนอื่น ๆ อย่างที่อยากให้เราทำกับตัวเอง” “อย่าใจร้ายกับคนอื่นเพียงเพราะเขาแตกต่าง” เราควรตัดสินใจว่า เรากำลังโกหกเวลาสอนลูกเกี่ยวกับความถูกต้องและผิด หรือว่าเราพร้อมที่จะยอมรับคำสั่งสอน เพราะถ้าคุณพาแนวคิดทางจริยธรรมเหล่านี้ ไปสู่ข้อสรุปตามหลักเหตุผลแล้ว คุณก็จะพบกับอนาธิปไตย

ถ้าเราเริ่มจากหลักการว่าความผิดสองครั้งไม่ได้ทำให้ลูก และถือมันอย่างจริงจัง แต่นี่ก็จะทำลายพื้นฐานทั้งหมดของสงครามและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไปแล้ว ทำนองเดียวกันกับการแบ่งปัน: เราสอนเด็ก ๆ ตลอดเวลาว่าให้แบ่งปัน ให้เอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เสร็จแล้วเราก็เดินเข้าสู่โลกความจริง ที่ซึ่งเราสมมติว่าทุก ๆ คนเห็นแก่ตัวและดีแต่แค้นแค้นแย่งชิงกัน แต่นักอนาธิปไตยจะชี้ว่า สิ่งที่เราสอนเด็ก ๆ นั้นถูกต้องแล้ว ความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติแทบทุกอัน ทุก ๆ การค้นพบหรือผลงานใด ๆ ล้วนเกิดขึ้นมาจากการร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แม้แต่ในปัจจุบันเอง พวกเราส่วนมากก็ใช้เงินกับเพื่อนฝูงและครอบครัวมากกว่ากับตัวเอง ถึงแม้จะค่อนข้างเป็นไปได้ว่าโลกนี้จะมีคนที่ชอบแข่งขันอยู่เสมอ แต่นั่นก็ไม่ได้แปลว่าเราควรจัดระบบสังคม หรือให้คนแข่งขันกันเพื่อแย่งชิงพื้นฐานของชีวิต การทำอย่างนี้มีประโยชน์กับผู้มีอำนาจเท่านั้น เพราะพวกเขาต้องการให้เราใช้ชีวิตอย่างหวาดกลัวซึ่งกันและกัน นี่เป็นสาเหตุที่นักอนาธิปไตยเรียกร้องสังคมความจริงก็คือ เด็ก ๆ ส่วนใหญ่โตขึ้นมาโดยเชื่อในหลักจริยธรรมแบบอนาธิปไตย แต่แล้วพวกเขาก็ค่อย ๆ รู้ว่าโลกของผู้ใหญ่ไม่ได้เป็นเช่นนั้น นี่แหละคือสาเหตุที่หลายคนเกิดรู้สึกต่อต้าน แปลกแยก หรือแม้แต่อยากฆ่าตัวตายในช่วงวัยรุ่น และในที่สุด เมื่อพวกเขากลายเป็นผู้ใหญ่ที่ยอมแพ้และขึ้นสิ่งปลอมใจอย่างเดียวที่พวกเขามักจะเหลืออยู่ก็คือการเลี้ยงดูลูกของตัวเองและเสแสร้งให้พวกเขาฟังว่าโลกนี้ยุติธรรม แต่มันจะเป็นอย่างไร ถ้าเราสามารถสร้างโลกที่ตั้งอยู่บนหลักการของความยุติธรรมจริง ๆ? มันจะไม่เป็นของขวัญที่สุดยอดที่สุดที่เราจะสามารถให้แก่ลูกหลานของเราหรือ?

คุณเชื่อหรือไม่ว่ามนุษย์ฉ้อฉลและชั่วร้ายโดยเนื้อแท้ หรือว่าคนบางกลุ่ม (ผู้หญิง คนผิวสี คนธรรมดาที่ไม่ได้ร่ำรวยหรือมีการศึกษาสูง) เป็นพวกด้อยกว่า และสมควรถูกผู้ที่ดีกว่าปกครอง?

ถ้าคุณตอบ “ใช่” ตรงนี้ ดูเหมือนว่าในที่สุดแล้วคุณก็ไม่ใช่นักอนาธิปไตยจริง ๆ นั่นแหละ แต่ถ้าคุณตอบ “ไม่” ก็มีความเป็นไปได้สูงที่คุณเชื่อในหลักการอนาธิปไตยไปถึง 90 % แล้ว และเป็นไปได้สูงอีกที่คุณกำลังใช้ชีวิตตามหลักการพวกนี้ ทุก ๆ ครั้งที่คุณแสดงความเห็นใจและเคารพต่อคนอื่น คุณกำลังเป็นนักอนาธิปไตย ทุก ๆ ครั้งที่คุณปรับความเข้าใจกับคนอื่นและหาข้อประนีประนอมร่วมกัน รับฟังความคิดเห็นของทุกคนแทนที่จะให้คนคนเดียวตัดสินใจแทนคนอื่น ๆ คุณกำลังเป็นนักอนาธิปไตย ทุก ๆ ครั้งที่คุณมีโอกาบบังคับให้ใครบางคนทำอะไรบางอย่าง และคุณเลือกที่จะอาศัยความรู้สึกมีเหตุผลหรือ